

Gouda = Thuiskomen

D66
Gouda

Verkiezingsprogramma 2026 - 2030

Voorwoord

Gouda staat er goed voor. Onze stad is bruisender dan ooit tevoren en er wordt volop gebouwd aan woningen voor Gouwenaars, scholen voor onze jongeren en aan een gezonde en bereikbare stad. Dat doen we op een manier die financieel duurzaam is, zonder onze zorgen door te schuiven naar volgende generaties. Daar mogen we trots op zijn.

D66 is voor het eerst in landelijke verkiezingen als grootste partij uit de bus gekomen. Dat is een geweldig succes, maar brengt ook een enorme verantwoordelijkheid met zich mee. Voor Gouda is dat niets nieuws. De afgelopen drie gemeenteraadsverkiezingen kwam D66 hier als grootste partij uit de bus. Dat is een prachtige prestatie, die uniek is voor Nederland. Die positie als grootste partij gaf ons het voorrecht om het voortouw te nemen bij de coalitiebesprekingen en om een belangrijke positie in te nemen in het Goudse college van burgemeester en wethouders. Daar hielp onze gerichte inzet op verbinding met andere partijen aan mee. Een voorbeeld voor onze nationale politici, nu zij in dezelfde positie verkeren. Het zou mooi zijn als het Goudse voorbeeld landelijk gevolgd wordt. Maar bovenal, de grootste worden willen we graag voor de vierde keer op rij, zodat we diezelfde inzet ook in de volgende periode kunnen doen voor Gouda.

De colleges waar we deel van uitmaakten hebben Gouda op de kaart gezet en ruimte gecreëerd voor ondernemers, bijvoorbeeld door de meest ondernemersvriendelijke en liberale winkeltijdenverordening van het land, voor cultuur, voor groen en voor een gezonde leefomgeving. We werkten aan een stad waarin ruimte is voor iedereen om in vrijheid samen te leven. Dat werk zetten we graag voort in de volgende periode.

Om die volgende periode sterk te beginnen, moet je je goed voorbereiden. We moeten de verkiezingen in met een goed team, een fris campagneplan en, natuurlijk vooral, met goede ideeën voor de stad. Die goede ideeën vindt u in dit verkiezingsprogramma. Een programma dat onze sociaal-liberale overtuiging uitdraagt en dat richting geeft aan een progressieve en duurzame koers die ons leidt naar een nog gezondere, groenere en bruisender stad in de komende jaren.

Dit programma zal onze leidraad zijn in de komende jaren. Ik ben ervan overtuigd dat we dit met een geweldig team in een mooie campagne gaan uitdragen in de maanden tot de verkiezingen; zodat we, hopelijk weer als grootste partij van Gouda, aan de bak kunnen om onze stad nog mooier te maken - voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Zodat iedereen nog sterker voelt: Gouda is thuiskomen.

Ik heb er enorm veel zin in om dit samen met ons geweldige team te gaan waarmaken!

Evert Bobeldijk - Lijsttrekker D66 Gouda

Inhoud

Gouda is thuiskomen	3
Onze belofte	4
Dit zijn onze 10 prioriteiten voor de komende raadsperiode:.....	4
Hoofdstuk 1: Duurzaam wonen en verplaatsen	6
1.1. Wonen in Gouda	7
1.2. Mobiliteit en Bereikbaarheid	9
1.3. Klimaatadaptatie: Voorbereid op Regen en Droogte	10
1.4. Duurzaam Wonen: Samen Vooruit in de Energietransitie	10
1.5. Biodiversiteit: Ruimte voor Planten en Dieren	11
1.6. Bodemdaling	11
Hoofdstuk 2: Samenleven in een diverse gemeente	13
2.1 Een Inclusieve Stad	14
2.2 Een vrij en democratisch Gouda	16
2.3 Veilig en Verbonden Gouda	18
2.4 Een financieel gezonde stad	20
2.5 Een sterke sociale basis	21
2.6 De kracht van een verbonden Gouda	23
Hoofdstuk 3: Toekomst! Onderwijs en Gezondheid	24
3.1 Onderwijs en Ontwikkeling: Investeren in Talent.....	25
3.2 Economie en werkgelegenheid.....	27
3.3 Gouda als hart van de Regio	29
3.4 Kunst, Cultuur en Erfgoed.....	30
3.5 Een Gezonde Stad.....	32
3.6 Binnenstad, erfgoed, monumenten en leegstand	34

Gouda is thuiskomen

Gouda is een stad met geschiedenis en toekomst. De afgelopen jaren heeft onze stad enorme stappen gezet. Dankzij D66 is de stad groener, duurzamer en socialer geworden. We zien het in de vergroening van buurten, de verduurzaming van huizen, de uitbreiding van het aantal betaalbare woningen, en in de manier waarop we nieuwe Gouwenaars, waaronder vluchtelingen en arbeidsmigranten, gastvrij ontvangen.

Als D66 Gouda blijven we graag een leidende rol spelen in het werken aan een open, transparante en toekomstgerichte stad. Wij zetten ons met resultaat in voor het versterken van de stem van de burger, voor meer jongerenparticipatie, en voor een financiële koers die ruimte geeft aan investeringen in de samenleving zonder de lasten voor de inwoners op te voeren. In het bestuursakkoord zijn dankzij ons concrete resultaten geboekt op duurzaamheid, kansengelijkheid en inclusieve groei. Onze moties en initiatieven hebben bijgedragen aan betaalbare woningbouw, veilige mobiliteit volgens het STOMP-principe (Stappen, Trappen, OV, Mobility as a service en daarna de Privé auto), en een stevige aanpak van bodemdaling en klimaatadaptatie.

Gouda staat er goed voor, maar we zijn er nog niet. De uitdagingen van vandaag en morgen vragen om een stad die niet alleen groeit en bloeit, maar waarin iedereen kan blijven meedoen. We willen een Gouda waar jongeren kunnen blijven wonen en ontwikkelen, ouderen in hun buurt kunnen blijven, en waar ruimte is voor ontmoeting en gemeenschapszin. Een stad waar de energietransitie eerlijk wordt vormgegeven, en waarin vergroening hand in hand gaat met leefbaarheid.

Onze droom is een Gouda dat voelt als thuiskomen. Thuiskomen in een groene straat waar iedereen de burens kent en scholen bruisen van kansen voor ieder kind. Waar sport, cultuur en onderwijs verbinden en de lokale democratie uitnodigt tot meedoen. Veiligheid zit niet alleen in regels, maar vooral in verbondenheid en trots.

Wij dromen van een stad waarin klimaatneutraliteit geen abstract begrip is, maar iets wat zichtbaar wordt in elke buurt. Waar inclusie niet een programma is, maar dagelijkse werkelijkheid. Waar economische groei duurzaam is en talent ontwikkeld wordt en kansen krijgt. En waarin we als gemeente met open vizier samenwerken met inwoners, ondernemers en instellingen.

Het Gouda van D66 is geen eiland, maar verbindt zich nadrukkelijk met de landschappelijke en recreatieve kwaliteit van het Groene Hart. Dat geeft onze stad ook extra woonkwaliteit. We zetten in op stevige samenwerking in en met de regio Midden-Holland, met samenhangende voorzieningen en gezamenlijke regie op ruimte.

Leeswijzer

Elk hoofdstuk in dit programma begint met onze **visie op de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken** binnen dat thema. Wat zien wij als de opgave – en welke richting moet Gouda volgens ons op?

Na deze visie volgen steeds onze **concrete voorstellen en maatregelen**. Dat zijn keuzes die wij als partij willen maken, en waarvoor we in en buiten de gemeenteraad politieke steun zoeken bij andere partijen. Zo blijft ons programma niet alleen principieel, maar ook uitvoerbaar.

Onze belofte

Als sociaal-liberale partij hanteren we drie vaste **toetsingscriteria**. Elk voorstel in dit programma – en elk voorstel dat in de raad op tafel komt – beoordelen wij op basis van de volgende vragen:

1. **Vergroot het de vrijheid en kansen van mensen, zonder anderen uit te sluiten?**
We kijken of een voorstel individuele ontplooiing mogelijk maakt én eerlijke kansen biedt – voor iedereen in Gouda.
2. **Is het financieel gezond en verantwoord, ook voor toekomstige generaties?**
Een goed voorstel moet niet alleen vandaag betaalbaar zijn, maar ook bijdragen aan een stabiele financiële positie op de lange termijn.
3. **Draagt het bij aan een open, inclusieve en duurzame samenleving?**
We kiezen voor beleid dat verbindt, verschillen respecteert en onze leefomgeving beschermt.

Dit zijn onze 10 prioriteiten voor de komende raadsperiode:

1. **Voor iedereen een betaalbaar huis**
Met de inzet op 60% betaalbare woningen, binnenstedelijk bouwen, alternatieve woonvormen (Knarrenhoven, friendswoningen) en seniorenhuisvesting zorgen wij voor doorstroming en behouden wij levendige buurten en wijken.
2. **Sterk inzetten op duurzame energie en klimaatadaptatie**
Gouda CO2-neutraal in 2040, collectieve energieprojecten, vergroening van wijken en circulaire economie stimuleren.
3. **Onderwijs als motor door te investeren in taal en geletterdheid als basis voor gelijke kansen.**
Investeren in brede scholen, voorschoolse educatie en samenwerking tussen Campus Gouda, MBO/HBO en bedrijfsleven.
4. **Versterken van preventie in zorg en sociaal domein**
Vroegsignalering, preventie, bewezen gezondheidsprogramma's, ondersteuning van kwetsbare inwoners en schuldhulpverlening.
5. **Mobiliteit voor iedereen: veilig, duurzaam en bereikbaar**
Prioriteit geven aan voetgangers en fietsers, beter OV, station Westergouwe, en slim parkeerbeleid.
6. **Een levendige economie gebaseerd op innovatie en duurzaamheid**
Ruimte voor ondernemers en start-ups, circulaire bedrijvigheid, en een vitale binnenstad, die aantrekkelijk is voor inwoners en bezoekers.
7. **Kunst, cultuur en erfgoed voor alle Gouwenaars**
Cultuur in de wijken, gedeelde geschiedenis zichtbaar maken, en investeren in Museum Gouda en kunst in de stad.

8. **Een inclusieve stad waarin iedereen zichzelf kan zijn**
Structurele ondersteuning lhbtq+ gemeenschap, aanpak discriminatie, actieve en laagdrempelige integratie via de 'Goudse Plus'.
9. **Gezond financieel bestuur als fundament**
Sluitende begroting, stabiele lasten, reserves op peil houden en verantwoord investeren.
10. **Gouda als verbindende kracht in de regio**
Actieve rol in regionale samenwerking op wonen, mobiliteit, zorg, energie, economie en ruimte.

Hoofdstuk 1: Duurzaam wonen en verplaatsen

Thuiskomen in Gouda begint met een plek om te wonen – betaalbaar, veilig en duurzaam. Maar écht thuiskomen betekent meer dan een dak boven je hoofd. Het vraagt om goede verbindingen binnen en buiten de stad, om toekomstbestendige straten en wijken, om een stevig fundament in de bodem waarop we bouwen, en om een stedelijk voorzieningsniveau dat meegroeit met de behoeften van alle inwoners. D66 ziet wonen, infrastructuur en duurzaamheid niet als losse dossiers, maar als samenhangende basisbehoeften die samen het fundament vormen van een leefbare stad.

Gouda staat de komende jaren voor grote keuzes. De druk op de woningmarkt is hoog, de bodem daalt, het klimaat verandert en de overstap naar schone energie is urgent. In een laaggelegen, compacte en kwetsbare stad als de onze zijn slim inspelen en omgaan met bodemdaling, klimaatadaptatie en energietransitie geen luxe, maar noodzaak. Alleen als we nú investeren in slimme, duurzame oplossingen, blijft Gouda ook op lange termijn een stad waar mensen graag wonen, werken en thuiskomen.

Voor D66 is duurzaamheid daarbij geen losse opgave, maar een morele opdracht aan onze generatie. Economische groei en een gezonde leefomgeving zijn geen tegenpolen, maar versterken elkaar. Daarom willen we duurzaamheid verweven met het dagelijks leven van iedere Gouwenaar: van energie en circulaire economie tot biodiversiteit en mobiliteit, en van duurzame landbouw tot een klimaatadaptieve openbare ruimte. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners slaan we bruggen tussen beleid en praktijk, zodat iedereen profiteert van een schone, toekomstbestendige leefomgeving.

Zo bouwen we aan een veerkrachtige stad: waar wonen betaalbaar is, infrastructuur toekomstbestendig en duurzaamheid vanzelfsprekend. Want Gouda is thuiskomen – vandaag en morgen.

1.1. Wonen in Gouda

Gouda is thuiskomen in een stad waar iedereen een dak boven zijn hoofd heeft, ongeacht leeftijd, achtergrond of inkomen. Wonen is geen luxe, maar een basisrecht. Voor D66 betekent thuiskomen dat je kunt wonen in een betaalbare, veilige en prettige buurt waar ruimte is voor ontmoeting, groen en ontwikkeling. In een sociaal-liberale visie draait wonen niet alleen om stenen en muren, maar om het creëren van gemeenschappen waar mensen zich thuis en verbonden voelen.

Onze droom voor Gouda is een stad waarin jongeren, starters, gezinnen en ouderen allemaal een passende woning kunnen vinden. We willen voorkomen dat jongeren gedwongen worden hun stad te verlaten en dat ouderen vastzitten in huizen die niet meer passen bij hun levensfase. Daarom zetten we stevig in op een diverse woningvoorraad: van sociale huurwoningen en middenhuur tot betaalbare koopwoningen en innovatieve woonvormen zoals Knarrenhoven, friendswoningen en andere woonvormen. Zo bouwen we aan wijken waarin verschillende generaties samenleven en elkaar versterken.

Thuiskomen in Gouda betekent ook dat nieuwe woningen bijdragen aan een duurzame toekomst. We bouwen binnenstedelijk waar mogelijk, met respect voor bestaande buurten en behoud van groen en leefkwaliteit. Nieuwe ontwikkelingen zijn klimaatrobust, energiezuinig en passen binnen de principes van natuurinclusief bouwen. Daarbij volgen we het STOMP-principe: eerst investeren in lopen, fietsen en openbaar vervoer, en pas daarna ruimte geven aan autoverkeer. Zo houden we onze stad leefbaar, bereikbaar en aantrekkelijk voor iedereen.

Daarnaast groeit onze stad (en regio) gestaag. Dat betekent dat we extra moeten investeren in onze voorzieningen teneinde deze op peil te houden. Bij elke woongerelateerde ontwikkeling zorgen we voldoende voorzieningen in de buurt om naast de woning ook de buurt leefbaar te maken. We stimuleren gemeenschapsvorming en ontmoeting in de wijk, door aandacht voor publieke ruimte, groenvoorzieningen en buurthuizen. We beschermen bewoners tegen vercamering en huisjesmelkerij die de woonkwaliteit onder druk zetten. Door te investeren in samenwerking met woningcorporaties zorgen we dat sociale huur beschikbaar blijft voor wie het nodig heeft. Zo maken we van Gouda een stad waarin iedereen kan thuiskomen, nu en in de toekomst.

Ook zetten we in op een stad waarin 60% van de woningen in de betaalbare sector valt, waarvan de helft sociale huur. We leggen een nadruk op seniorenhuisvesting in alle wijken, om de doorstroming in de woningmarkt te stimuleren.

Maatregelen	Doel / Toelichting
Bouwen van meer betaalbare koopwoningen en middenhuur voor starters, gezinnen en ouderen.	Vergroot de woonkansen voor starters en doorstroming in alle wijken.
Ruimte bieden voor levensloopbestendige woningen.	Ouderen kunnen langer zelfstandig in hun vertrouwde omgeving blijven wonen.
Stimuleren van nieuwe woonvormen zoals Knarrenhoven, friendswoningen en coöperatieve woonvormen.	Versterkt sociale samenhang en biedt innovatieve oplossingen voor woningtekorten.
Binnenstedelijke verdichting met behoud van leefkwaliteit en aandacht voor voorzieningen.	Zorgt voor meer woningen zonder uitbreiding in het Groene Hart.
Woningbouw koppelen aan het STOMP-principe (eerst lopen, fietsen, OV, pas dan auto).	Verbeterd bereikbaarheid en stimuleert duurzame mobiliteit.

Maatregelen	Doel / Toelichting
Ons in blijven zetten tegen verkamering en huisjesmelkerij.	Houdt woningen beschikbaar voor inwoners die echt in Gouda willen wonen.
Convenant met woningbouwcorporaties om in 2030 alle huurwoningen minimaal op energielabel B te hebben, incl. prestatie indicatoren en monitoringsafspraken.	Lagere woonlasten en comfortabeler wonen voor huurders.
Loslaten van parkeernormen bij goede OV-ontsluiting en het verankeren hiervan in ons parkeerbeleid.	Maakt binnenstedelijke woningbouw makkelijker en stimuleert autoluwe wijken.
Combineren van wonen en werken in nieuwe ontwikkelingen.	Levendige wijken creëren en ruimte efficiënt benutten.
Focus op woningbouw rondom voorzieningen clusters zoals de Spoorzone, Kromme Gouwe Oostzijde en winkelcentrum Goverwelle.	Versterkt de vitaliteit en veiligheid en maakt beter gebruik van bestaande voorzieningen.

1.2. Mobiliteit en Bereikbaarheid

Gouda is thuiskomen in een stad die je gemakkelijk en veilig kunt doorkruisen. In onze sociaal-liberale visie betekent mobiliteit niet alleen de mogelijkheid om jezelf te verplaatsen, maar ook de vrijheid om te participeren in het maatschappelijk leven, ongeacht leeftijd, fysieke gesteldheid of inkomen. Een toegankelijke stad is een verbonden stad, waarin iedereen zich thuis voelt.

Onze toekomstvisie voor Gouda is een stad waar duurzame mobiliteit de norm is. Waar de voetganger en fietser voorrang hebben, waar openbaar vervoer betrouwbaar en voorhanden is, en waar deelmobiliteit een vanzelfsprekende keuze is. Waar we bewust zijn van de ruimtelijke footprint van de (geparkeerde) auto wat ten koste gaat van woningen en andere (recreatie)voorzieningen. We bouwen aan een stad waarin de inrichting van straten en wijken uitnodigt tot lopen, fietsen en ontmoeten, en waarin autoverkeer wordt gefaciliteerd zonder de leefbaarheid te schaden.

Thuiskomen in Gouda betekent veilig naar school kunnen fietsen, gemakkelijk de trein kunnen nemen naar werk of studie, en kunnen genieten van een stad waarin verkeersdrukte plaatsmaakt voor groene, leefbare wijken. We investeren daarom in veilige schoolroutes, in extra fietspaden en bruggen zoals de fietsbrug over het Gouwekanaal van en naar Westergouwe, en in het verbeteren van de OV-bereikbaarheid, inclusief de realisatie van station Westergouwe. Elektrische deelmobiliteit wordt ondersteund door een goede laadinfrastructuur, zodat duurzame keuzes eenvoudig en aantrekkelijk zijn.

In ons toekomstbeeld is mobiliteit in Gouda niet alleen functioneel, maar ook een middel om sociale samenhang te versterken. Door buurten beter met elkaar en met de binnenstad te verbinden, stimuleren we ontmoetingen en maken we onze stad toegankelijker voor iedereen. Bezoekers zijn welkom, maar we sturen die naar een juiste plek om te parkeren, zoals parkeerterreinen rond het centrum. We richten ons op het verminderen van sluipverkeer in woonwijken, zodat straten weer veilige plekken worden om te wonen, spelen en leven. Zo maken we Gouda tot een stad waar iedereen zich vrij en veilig kan verplaatsen, en waar thuiskomen begint met elke stap, elke trap en elke rit.

Maatregelen	Doel / Toelichting
Fietsers en voetgangers op één in het mobiliteitsbeleid.	Verhoogt verkeersveiligheid en draagt bij aan gezonde en leefbare wijken.
Aanpak sluipverkeer en doorgaand vrachtverkeer door woonwijken. Continueren uitvoeren VCP.	Singels en Koningin Wilhelminaweg worden daarmee veiliger voor bewoners.
Station Westergouwe realiseren (Gouda-Zuidplas), inclusief snelle fietsverbindingen naar de stad. Tevens pleiten we bij de provincie voor een snelle busverbinding tussen Westergouwe en Rotterdam Alexander, in afwachting van de realisatie van station Westergouwe.	Verbetert duurzame bereikbaarheid voor nieuwe wijken.
Uitbreiden en verbeteren van fietsinfrastructuur, inclusief schoolroutes.	Maakt fietsen veiliger en aantrekkelijker voor jong en oud.
Emissievrije stadsdistributie ontwikkelen met een distributiehuis aan de rand van de stad.	Vermindert zwaar vrachtverkeer in de binnenstad, verbetert luchtkwaliteit.
Autoluwe en groenere stadswijken realiseren met ruimte om te spelen.	Verhoogt de leefbaarheid en ruimte voor voetgangers en fietsers.

Maatregelen	Doel / Toelichting
Parkeren aan de rand van de wijken met overstappunten.	Voorkomt parkeerdruk in woonwijken, behoudt ruimte voor groen.
Slim parkeerbeleid met een afnemend aantal parkeervergunningen in binnenstad en korting voor deelauto's.	Stimuleren van deelmobiliteit en verminderen van autobezit.
Uitbreiding van laadinfrastructuur voor elektrische auto's en fietsen.	Ondersteunt de omschakeling naar emissievrije mobiliteit.
We zetten in op avond- en nachtdiensten voor het OV bij de provincie.	Zorgt dat in de volgende concessie een sluitend 24-uurs vervoernetwerk wordt gegarandeerd, waardoor inwoners ook 's avonds en 's nachts veilig en duurzaam kunnen thuiskomen.

1.3 Klimaatadaptatie: Voorbereid op Regen en Droogte

Thuiskomen in Gouda betekent thuiskomen in een stad die weerbaar is. In een veranderend klimaat willen we zeker zijn van droge voeten en verkoeling tijdens hittegolven. Een stad waar straten niet onderlopen bij een stevige bui en waar je op warme dagen verkoeling vindt onder een boom of bij een groen plein. Klimaatadaptatie maakt onze stad biodiverser, veiliger én aangenamer. Het is geen last, maar een kans om de leefbaarheid te vergroten.

Maatregel	Doel / Toelichting
Vergroten biodiversiteit en ecologische verbindingen. We verbeteren kwaliteit van bestaand groen en breiden het uit om natuur in de stad te versterken.	Gezondere leefomgeving en betere weerbaarheid tegen klimaatverandering.
Natuurinclusieve eisen bij bouwprojecten.	Verankert groen en leefhabitats in ontwerp en uitvoering (bijv. nestkasten, groen daken, gevelgroen), versterkt ecosysteemdiensten, verbetert stedelijke klimaatadaptatie en draagt bij aan een vitale biodiversiteit.

1.4 Duurzaam Wonen: Samen Vooruit in de Energietransitie

Thuiskomen in Gouda betekent wonen in een warm, comfortabel en toekomstbestendig huis. Of je nu huurt of een koopwoning hebt, iedereen verdient een woning die energiezuinig is en voorbereid op de toekomst. In onze stad werken we samen aan een eerlijke energietransitie, met ruimte voor collectieve initiatieven, duurzame innovaties en duidelijke ondersteuning. Want alleen als iedereen kan meedoen, voelt iedereen zich echt thuis.

Daarnaast willen wij als sociaal-liberale partij ook particuliere initiatieven stimuleren. Daar waar de energiemaatschappijen nog niet kunnen bijdragen aan het efficiënter gebruiken van het netwerk door de tekorten op het net, willen wij meedenken over het delen van energie tussen verschillende mensen en instellingen binnen Gouda.

Maatregel	Doel / Toelichting
Gouda in 2040 CO2-neutraal maken. We maken een integraal duurzaamheidsplan met routekaart en tussendoelen.	Helpt koers te houden en voortgang te monitoren.
Versterken van energietransitie via revolverend duurzaamheidsfonds. We stellen extra middelen beschikbaar om woningisolatie, energiebesparing en duurzame warmteoplossingen toegankelijk te maken.	Iedereen moet mee kunnen doen.
We ondersteunen initiatieven voor collectieve duurzame energie-opwekking en -opslag.	Maakt de energietransitie betaalbaar en lokaal gedragen.
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed versnellen (55% verduurzaamd in 2030). We geven als gemeente het goede voorbeeld.	Snellere energiebesparing, lagere kosten.
Bevorderen van circulaire economie. We stimuleren circulaire initiatieven zoals circulaire hubs, groen-blauwe daken en hergebruikprojecten.	Afval als grondstof, nieuwe werkgelegenheid.
Voor opwek van duurzame energie leggen we de prioriteit bij (grote) platte daken; monumenten op maat.	Zo kunnen gemeente, inwoners en bedrijven zelf meer duurzame energie opwekken en wordt respectvol omgegaan met ons cultureel erfgoed.

1.5 Biodiversiteit: Ruimte voor Planten en Dieren

Thuiskomen in Gouda betekent leven in een groene stad vol leven. Een stad waarin vlinders fladderen tussen de bloemen, vogels nestelen in het groen en kinderen leren over de natuur op een schoolplein vol bomen. We beschermen en versterken de natuur in de stad omdat het bijdraagt aan ons welzijn én aan het karakter van onze leefomgeving. Biodiversiteit maakt Gouda groener, gezonder en rijker.

Maatregel	Doel / Toelichting
Vergroten biodiversiteit en ecologische verbindingen. We verbeteren kwaliteit van bestaand groen en breiden dit uit om natuur in de stad te versterken.	Gezondere leefomgeving en betere weerbaarheid tegen klimaatverandering.
Functioneel vergroenen door inheemse planten soort waar de inheemse dieren soorten bij florieren.	Randvoorwaarden creëren voor instandhouding en versterking biodiversiteit.
Bijdragen aan onderzoek en particulieren initiatieven voor voorkomen en verwijderen van exoten, als japanse duizendknoop of Amerikaanse rivierkreeft.	Behoud en versterking inheemse biodiversiteit.

1.6 Bodemdaling

In Gouda willen we dat iedereen met een gerust hart kan thuiskomen. Maar door bodemdaling staat dit gevoel van zekerheid onder druk. Vrijwel overal in Gouda zijn de gevolgen zichtbaar: funderingsproblemen, scheve woningen, hoge onderhoudskosten aan wegen en riolen. Ook in andere delen van de stad merken bewoners dat hun voordeur steeds hoger lijkt te liggen.

D66 zet zich in voor een veilige en toekomstbestendige woonomgeving. We blijven investeren in het Kennisinstituut Bodemdaling, waar gemeenten, bedrijven en kennisinstellingen samenwerken aan oplossingen voor de historische binnenstad, voor de overige wijken en aan kennisoverdracht naar andere overheden. We blijven overal in Gouda bodemdaling actief monitoren, signaleren en bewoners adviseren over de risico's van bodemdaling.

We kunnen funderingsherstel niet vergoeden, maar wél zorgen voor duidelijkheid, ondersteuning en tijdige informatie. Want hoe eerder je weet waar je aan toe bent, hoe beter je maatregelen kunt treffen en kunt blijven wonen waar je je thuis voelt.

Maatregel	Doel / Toelichting
Proactieve kennisvergaring van bodemdaling en funderingsproblematiek in de stad.	Voorkomt schade en versterkt de bodemkennis.
We zetten in op innovatieve oplossingen via het Kenniscentrum Bodemdaling en het project Stevige Stad.	Behoud van de oude binnenstad door aantrekkelijk houden van oudere panden.
Verstevigen campus Gouda.	Lokaal bodemdata verzamelen en kostenefficiënte, duurzame oplossingen ontwikkelen voor de rest van de stad.
Instellen Funderingsloket.	Centrale voorziening voor huiseigenaren en bedrijven met funderingsvragen.

Hoofdstuk 2: Samenleven in een diverse gemeente

Gouda is thuiskomen – voor iedereen. Dat betekent dat we zorgen voor een stad waar mensen zich welkom en veilig voelen, waar nieuwkomers een plek kunnen vinden en waar verschillen niet tot afstand leiden, maar tot ontmoeting. Of het nu gaat om vluchtelingenopvang, integratie, vuurwerkbeleid of sociale cohesie: dit zijn de keuzes waarin we laten zien wat voor samenleving we willen zijn.

Als D66 geloven we in een open en betrokken Gouda. We willen polarisatie tegengaan en actief investeren in gemeenschapszin. Kunst en cultuur spelen hierin een onmisbare rol: ze verbinden mensen, bieden ruimte voor expressie en dragen bij aan de identiteit van onze stad. Ook zorgen we ervoor dat gemeentelijke lasten eerlijk verdeeld worden en dat inwoners kunnen meebeslissen over hun leefomgeving. Zo maken we Gouda tot een stad waar je niet alleen woont, maar ook echt samen leeft.

2.1 Een Inclusieve Stad

Gouda is thuiskomen in een stad waarin je mag zijn wie je bent. In onze sociaal-liberale visie betekent inclusie dat niemand wordt buitengesloten en dat verschillen worden omarmd als kracht. Vrijheid betekent pas iets als iedereen ervan kan genieten, ongeacht afkomst, religie, gender, leeftijd, beperking of seksuele oriëntatie.

In de praktijk is dat nog lang niet altijd zo. Verschillende mensen voelen zich buitengesloten en kunnen niet goed meedoen. Of dat nu komt door de ontoegankelijkheid van gebouwen voor mensen met een beperking, of doordat informatie onvoldoende begrijpelijk is gemaakt. Ook door een andere culturele of religieuze achtergrond kunnen mensen zich niet welkom voelen. Tot slot zijn er mensen die niet zichzelf durven te zijn. Gouda is goed op weg, maar er is – net als in andere steden – nog werk aan de winkel.

Onze toekomstvisie voor Gouda is een stad waarin diversiteit zichtbaar en voelbaar is in het straatbeeld, in scholen, op de werkvloer en in de politiek. We investeren in initiatieven die ontmoeting en wederzijds begrip bevorderen. We ondersteunen de lhbtqia+ gemeenschap structureel en zetten ons in voor een stad waar discriminatie actief wordt bestreden.

Thuiskomen in Gouda betekent dat je je welkom voelt. We werken aan een toegankelijke fysieke en digitale omgeving waarbij het VN verdrag handicap ons uitgangspunt is, zorgen voor gelijke kansen in onderwijs en werk en investeren in het terugdringen van laaggeletterdheid en het bevorderen van digitale vaardigheden.

We houden in ons inclusiebeleid ook specifiek rekening met jongeren. Ook onze Goudse jongeren kennen hun eigen uitdagingen zoals het niet aan een stageplek kunnen komen, of geen plek te hebben waar ze welkom zijn. Kwetsbare jongeren helpen we van school naar duurzaam werk. Jongerenoverlast pakken we aan bij de oorzaak: meer kansen, veilige plekken en begeleiding. Inclusie is geen bijzaak, maar de kern van ons beleid. Gelukkig zijn er in Gouda al veel initiatieven vanuit de stad die zich specifiek inzet. Zo bouwen we aan een stad waarin iedereen zich gezien, gehoord en thuis voelt.

Gouda is ook een gastvrije stad. We verwelkomen nieuwkomers en geven hen de kans om een nieuw thuis op te bouwen. We zetten in op een 'Goudse Plus' bij de opvang van asielzoekers: vanaf dag één investeren we in taalonderwijs, participatie, werkervaring en maatschappelijke integratie. Op die manier dragen nieuwkomers actief bij aan onze samenleving en ervaren zij vanaf het begin dat Gouda een stad is waar je welkom bent en waar thuiskomen echt mogelijk is.

Maatregel	Doel / Toelichting
Structurele ondersteuning van de lhbtqia+ gemeenschap.	Zichtbaarheid, acceptatie en ondersteuning van de gemeenschap in onze gemeente.
Ondersteunen bij gemeentelijke kosten voor wijziging van geslachtsregistratie in Basisregistratie Personen (BRP).	Zodat de financiële drempel voor een nieuwe start in overeenstemming met iemands identiteit wordt verlaagd.
Gouda neemt lhbtqia+ inclusie op in gemeentelijke monitors.	Zodat inzichtelijk wordt wat hoe het echt staat met inclusie in Gouda, en zodat we kunnen volgen of ingezette interventies effect hebben op langere termijn.
Gouda stimuleert lhbtqia+ inclusieve sport.	Zodat veilig sporten voor iedereen in Gouda bereikbaar is.

Maatregel	Doel / Toelichting
Gastvrije opvang van nieuwkomers met een 'Goudse Plus'.	Directe toegang tot taal, sport en vrijwilligerswerk vanaf dag één.
Investeren in programma's tegen laaggeletterdheid en voor digitale vaardigheden.	Iedereen de kans geven volwaardig deel te nemen.
Aanpakken van discriminatie en stimuleren van inclusie in onderwijs, sport en cultuur.	Verbeteren van sociale cohesie en gelijke kansen.
Actieve begeleiding van arbeidsmigranten bij inschrijving in de GBA en structurele samenwerking met gespecialiseerde organisaties voor terugkeerondersteuning.	Bescherming van de juridische positie en bevorderen van veilige, volwaardige deelname aan de Goudse samenleving, met waar nodig ondersteuning bij terugkeerprocessen.
Investeren in jongerenwerk en wijkgericht werken.	Door jongeren kansen te bieden kunnen zij zichzelf ontplooien en een actieve bijdrage leveren aan de Goudse samenleving.

2.2 Een vrij en democratisch Gouda

Gouda is thuiskomen in een samenleving waarin vrijheid niet alleen betekent dat je vrij bent van dwang, maar ook dat je actief kansen krijgt om je leven vorm te geven. In een sociaal-liberale stad zoals wij die voor ons zien, is democratie niet slechts een systeem van stemmen, maar een levendige praktijk waarin mensen elkaar ontmoeten, meningen uitwisselen en samenbouwen aan de toekomst van hun stad.

Vrijheid bestaat alleen met een sterke rechtsstaat. D66 Gouda waakt daarom voortdurend over de onafhankelijkheid van onze lokale rechtsorde, zodat wetten eerlijk worden toegepast en iedereen erop kan vertrouwen dat zijn rechten worden beschermd. Deze juridische waarborg is voor ons geen abstract principe, maar de grondslag van daadwerkelijke vrijheid: pas als je weet dat regels en procedures voor iedereen gelden, kun je echt vrij en gelijk meedoen.

Thuiskomen betekent ook dat je invloed hebt op je eigen leefomgeving. Dat je weet dat je stem ertoe doet en dat je ideeën en zorgen serieus worden genomen. Daarom streven wij naar een Gouda waarin het bestuur niet alleen transparant is, maar ook uitnodigend en benaderbaar. Waar inwoners niet worden gezien als klanten of onderdanen, maar als actieve partners in het vormgeven van onze stad. Wij willen dat elke Gouwenaar gemakkelijk toegang heeft tot informatie, beleid en besluitvorming, en dat ruimte wordt gegeven aan initiatieven van onderop.

In ons toekomstbeeld is vertrouwen tussen inwoners en overheid het fundament van een sterke democratie. Een stad waarin participatie vanzelfsprekend is en waar inwoners niet alleen worden geraadpleegd, maar werkelijk invloed kunnen uitoefenen. Democratie wordt sterker wanneer we actief ruimte maken voor het debat, voor samenwerking en voor vernieuwende ideeën van inwoners.

D66 Gouda ziet burgerparticipatie als een noodzakelijke voorwaarde voor een gezonde democratie. Burgerparticipatie betekent voor ons niet dat we allerlei nieuwe en ingewikkelde concepten introduceren. Het betekent dat we onze politieke en bestuurlijke besluitvorming zo inrichten dat inwoners actief worden gestimuleerd om mee te denken, mee te praten en mede richting te geven aan de koers van onze stad. We staan open voor bewezen succesvolle initiatieven rondom burgerparticipatie. We bouwen verder aan een digitale democratie die toegankelijk is voor iedereen, waarin je vanuit je huiskamer kunt meedenken, meebeslissen en initiatieven kunt aandragen. Wij geven actief uitvoering aan het VN-verdrag Handicap door onze gemeentelijke dienstverlening stap voor stap voor iedereen toegankelijk te maken: van fysiek toegankelijke gebouwen tot een digitaal toegankelijke website en begrijpelijke brieven en formulieren, zodat alle inwoners – met en zonder beperking, jong en oud – volwaardig kunnen meedoen. Zo maken we van Gouda echt een stad waar je thuiskomt, niet alleen in je straat, maar ook in je democratie.

Maatregel	Doel / Toelichting
Transparantie versterken door participatiehoofdstukken en participatiebudgetten bij grote projecten.	Hiermee maken we de invloed van inwoners zichtbaar en stimuleren we echte betrokkenheid.
Invoeren van "participatieverslagen" in raadsvoorstellen.	Zo versterken we vertrouwen en transparantie in de besluitvorming.
Blijven ondersteunen van wijk- en buurtinitiatieven.	Hierdoor stimuleren we lokaal initiatief en eigenaarschap van bewoners.

Maatregel	Doel / Toelichting
Oprichten van een (digitaal) gemeentelijk participatieloket.	Laagdrempelige toegang voor inwoners om ideeën en initiatieven aan te dragen.
We voeren het VN-verdrag Handicap actief, maar in een behapbaar tempo uit, door gemeentelijke gebouwen, onze website en onze dienstverlening en communicatie beter toegankelijk te maken.	Iedereen, ook mensen met een beperking, kan volwaardig meedoen.
Ondersteunen van inwoners met beperkte digitale vaardigheden.	Zodat digitalisering niemand buitensluit en iedereen toegang houdt tot gemeentelijke dienstverlening.
We onderzoeken de manieren waarop we jongeren actief kunnen betrekken bij de stad en richten ons op best practices uit het land.	Jongeren krijgen een serieuze stem in het beleid dat hun toekomst bepaalt.
Bewoners en specifiek ook jongeren betrekken bij de inrichting van openbare ruimte.	Zo maken we Gouda aantrekkelijker en leefbaarder voor jongere generaties.
Verbeteren van online inspraakmogelijkheden via veilige, gebruiksvriendelijke platforms.	Digitale participatie maakt meedenken makkelijker en toegankelijker.
Transparante communicatie over algoritmegebruik en borging van menselijke controle.	Voor een eerlijke, betrouwbare en controleerbare inzet van technologie.
Ontwikkelen van digitale participatie-experimenten zoals online burgerpanels en "stem mee"-trajecten.	Innovatieve vormen van participatie maken de democratie aantrekkelijker en eigentijdser.
Proactieve implementatie van de Wet open overheid (Woo) en de Archiefwet in alle gemeentelijke informatieprocessen.	Zorgt voor wettelijke naleving, duurzame archivering en maximale transparantie door tijdige openbaarmaking en verantwoord beheer van documenten.

2.3 Veilig en Verbonden Gouda

Gouda is thuiskomen in een stad waar je je veilig en verbonden voelt. In onze sociaal-liberale visie betekent veiligheid niet alleen bescherming tegen criminaliteit, maar ook het versterken van de sociale samenhang. Een stad waarin je je burens kent, waarin kinderen veilig kunnen spelen en waarin jongeren kansen krijgen om mee te doen, is een stad waar vrijheid en verantwoordelijkheid samenkomen.

Wij geloven dat de leefbaarheid in Gouda niet altijd beter wordt door méér handhaving, maar juist door een slimme inrichting van de buitenruimte. Wanneer de stad uitnodigt om gedrag vanzelf goed te doen, zijn minder boetes en waarschuwingen nodig. Dit verlaagt de druk op handhaving én maakt het voor inwoners en bezoekers prettiger om zich in de stad te bewegen.

Onze toekomstvisie voor Gouda is een stad waarin veiligheid begint bij verbondenheid. Het veiligheidsgevoel is in de afgelopen jaren vooral gestegen. Door te investeren in buurtnetwerken, jongerenwerk en preventieve programma's bouwen we aan gemeenschappen waarin mensen naar elkaar omzien. We pakken overlast en onveiligheid gericht aan, maar altijd met oog voor de onderliggende oorzaken. Preventie en perspectief staan centraal in ons veiligheidsbeleid.

Wij steunen een algeheel vuurwerkverbod, zeker nu dit landelijk wordt ingevoerd en dus gehandhaafd kan worden. Om handhaving in de praktijk ook mogelijk te maken onderzoeken we of een verbod op het bezit en vervoer van vuurwerk in de APV kan worden opgenomen, dan kan ook worden ingegrepen zonder constatering van afsteken op heterdaad. Natuurlijk moeten extra bevoegdheden altijd gekoppeld zijn aan heldere en objectieve criteria; een goede training van de handhavers en transparante verantwoording over de inzet ervan.

Thuiskomen in Gouda betekent ook dat je je veilig voelt in de digitale wereld. We investeren in digitale weerbaarheid voor inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie. Cybercriminaliteit wordt steeds zichtbaarder en vraagt om een aanpak waarin preventie, bewustwording en snelle reactie centraal staan.

In ons toekomstbeeld is Gouda een stad waarin mensen zich vrij kunnen bewegen, online en offline. We zetten in op veilige en uitnodigende openbare ruimtes, op goede verlichting en slimme inrichting van wijken. Moderne technologieën zoals camera's worden alleen ingezet waar nodig en altijd met respect voor privacy en vrijheidsrechten. Zo bouwen we aan een Gouda waar veiligheid en verbondenheid hand in hand gaan en waar thuiskomen betekent dat je je welkom en beschermd voelt.

Maatregel	Doel / Toelichting
Fietsparkeerlocaties slim inrichten (zoals direct opfietsbare toegang bij stallingen).	Fietsen worden vaker netjes geparkeerd, de openbare ruimte blijft vrij van obstakels, minder inzet nodig van handhaving.
Afval makkelijker inleveren (meer centrale containers, ook voor plastic).	Minder zwerfafval, nettere straten, lagere opruimkosten, inwoners ervaren gemak in plaats van frustratie.
Slimme verlichting en groenvoorziening.	Prettiger en veiliger straatbeeld, ontmoedigend voor overlast en vandalisme, minder noodzaak tot frequente controles.
Openbare ruimte inrichten op veiligheid en ontmoeting.	Goede verlichting, ontmoetingsplekken en levendigheid versterken de sociale controle.

Maatregel	Doel / Toelichting
Gerichte inzet van cameratoezicht alleen wanneer noodzakelijk.	Alleen inzetten als ondersteuning bij handhaving, met respect voor privacy.
Verbod op gebruik AI en gezichtsherkenning bij camerabeelden.	Oneigenlijk gebruik van data tegengaan.
Digitale veiligheid versterken: bewustwording en bescherming tegen cyberdreigingen.	We versterken de digitale veiligheid van onze Goudse samenleving, zodat we verder bouwen aan een weerbare stad, ook online.
Tegengaan van straatintimidatie en bevorderen van veilige publieke ruimten.	Door gerichte controle op probleemplekken én sociale programma's.
Ondersteunen van buurtinitiatieven en buurtpreventieteams.	Meer sociale samenhang en preventie vanuit de wijk zelf.
Alertheid op ondermijning en georganiseerde criminaliteit via Bibob-toetsen.	Het tegengaan van witwassen van crimineel verworven middelen.

2.4 Een financieel gezonde stad

Gouda is thuiskomen in een stad die haar financiële huishouding op orde heeft. In onze sociaal-liberale visie is financieel gezond beleid geen doel op zich, maar een voorwaarde om vrijheid, solidariteit en vooruitgang mogelijk te maken. Door verstandig om te gaan met publieke middelen, kunnen we blijven investeren in de toekomst zonder nieuwe generaties op te zadelen met de rekening.

Onze toekomstvisie voor Gouda is een stad die haar uitgaven zorgvuldig afweegt, reserves op peil houdt en ruimte creëert voor investeringen in wonen, duurzaamheid, onderwijs, cultuur, (sport/recreatie)voorzieningen en veiligheid. Gezond financieel beleid heeft ons gebracht waar we nu staan: een stad die bloeit, die weerbaar is tegen tegenvallers en die zelfstandig keuzes kan maken voor haar inwoners.

Thuiskomen in Gouda betekent ook weten dat er zorgvuldig wordt omgegaan met jouw belastinggeld. We zetten ons in voor een stabiele financiële koers, waarbij lastenstijgingen beperkt blijven tot de inflatie en meevallers worden ingezet voor duurzame investeringen. Tegenvallers worden opgelost binnen de bestaande begroting, zodat we financiële schokken kunnen opvangen zonder dat dit ten koste gaat van onze ambities.

In ons toekomstbeeld blijft Gouda investeren in een sterke en betrouwbare financiële functie binnen de gemeente. We zorgen voor transparantie, actuele sturingsinformatie en strakke budgetbewaking. Zo bouwen we aan een stad die niet alleen vandaag, maar ook morgen een goede plek is om te wonen, te werken en thuis te komen.

Maatregel	Doel / Toelichting
Handhaven van een sluitende begroting met realistische aannames.	Zorgt voor een stabiele financiële basis.
Financieel gezonde keuzes maken om toekomstige generaties niet op te zadelen met schulden.	Bevordert intergenerationele rechtvaardigheid.
Verantwoord lenen: we hanteren een leningenplafond van 110% van de begroting.	Voorkomt overmatige schuldenlast.
Investeren in reserves en buffers: we houden een solvabiliteitsratio aan van 20%.	Versterkt financiële weerbaarheid.
Blijven werken aan weerbaarheid tegen economische tegenvallers en onvoorziene omstandigheden.	Zorgt voor continuïteit in dienstverlening en beleid.
Beperken van lastenverhogingen voor inwoners.	Houdt de lasten betaalbaar, zeker voor mensen met lage inkomens.
Vroegtijdige bijsturing bij overschrijdingen op grote projecten.	Voorkomt dat financiële risico's uit de hand lopen.
Transparante communicatie over financiële keuzes richting inwoners.	Versterkt vertrouwen en draagvlak in gemeentelijk beleid.
Gericht investeren in maatschappelijke opgaven met een hoog maatschappelijk rendement.	Bijvoorbeeld in duurzaamheid, onderwijs en preventieve zorg.
Verantwoord omgaan met incidentele meevallers.	Niet direct uitgeven, maar inzetten voor structurele versterking van de stad.

2.5 Een sterke sociale basis

Gouda is thuiskomen in een samenleving waarin niemand wordt buitengesloten. Voor D66 is een sociaal vangnet geen sluitstuk, maar het fundament van een vrije samenleving. Echte vrijheid betekent dat iedereen de kans krijgt om mee te doen, ongeacht de omstandigheden waarin je bent geboren of terecht komt. In Gouda bouwen we aan een stad waar solidariteit, eigen kracht en verbondenheid hand in hand gaan.

Onze toekomstvisie is een stad waarin inwoners elkaar kennen en ondersteunen. Sociaal teams zijn zichtbaar en benaderbaar, en hulp is laagdrempelig vindbaar. We versterken informele netwerken in de wijk met formele ondersteuning, waarbij zorg, welzijn, onderwijs en werk slim samenkomen. Zo ontstaat een breed draagvlak dat mensen helpt zelfstandig te blijven en zich verder te ontwikkelen.

Thuiskomen in Gouda betekent dat je kunt rekenen op een samenleving die naast je staat als je dat nodig hebt. We investeren in preventie en vroegsignalering om te voorkomen dat kleine problemen uitgroeien tot grote. Zo bestrijden we armoede en schulden en zorgen we dat financiële problemen geen belemmering vormen om volwaardig mee te doen. Mocht je professionele ondersteuning nodig hebben van de gemeente, is ons uitgangspunt dat we meteen de juiste zorg inzetten, die bewezen effectief is. Tegelijkertijd houden we scherp zicht op de instroom in de Wmo en jeugdhulp: de huidige enorme groei van aanbieders en aanvragen is niet houdbaar en beslaat ondertussen een groot deel van onze gemeentebegroting. Het aantal kinderen in de jeugdhulp is de afgelopen jaren gelukkig wat aan het afnemen, hoewel we zien dat de kosten blijven stijgen. Toch blijft het aantal kinderen wat afhankelijk is van professionele ondersteuning onverminderd hoog. Als sociaal-liberale partij geloven we dat we best wat minder streng voor onszelf mogen zijn, dat we mogen normaliseren.

Normalisering betekent dat we in het sociaal domein erkennen dat niet álles een zorgvraag is en niet álles maakbaar hoeft te zijn. We omarmen de eigen kracht van mensen en vertrouwen erop dat inwoners vaak zelf al oplossingen vinden. Door minder te labelen en meer gewone ondersteuning te bieden—een luisterend oor, een buurtnetwerk, een praatcafé—herkennen we dat imperfectie bij het leven hoort. We zijn goed zoals we zijn, en door normalisering creëren we ruimte voor veerkracht in plaats van bureaucratie.

In ons toekomstbeeld is zorg toegankelijk én menselijk georganiseerd. We verankeren langdurige indicaties voor inwoners met een levenslange beperking, zodat zij niet telkens opnieuw hun recht op ondersteuning hoeven te bewijzen. Tegelijkertijd verminderen we het aantal aanbieders tot een handzaam palet dat kwaliteit levert tegen een verantwoorde kostprijs. Samenwerking tussen wijkcoördinatoren in sport, cultuur en welzijn zorgt dat initiatieven elkaar versterken en dat elke Goudenaar – jong of oud – altijd ergens terecht kan. Zo maken we van Gouda een stad waar niemand wordt vergeten en thuiskomen vanzelfsprekend is.

Maatregel	Doel / Toelichting
We zorgen dat alle inwoners de benodigde taalvaardigheid opdoen om volwaardig te participeren in onderwijs, werk en samenleving.	Laaggeletterdheid wordt structureel teruggedrongen en sociale ongelijkheid vermindert.
Integrale schuldenaanpak met preventie én vroegsignalering.	Combineert de Goudse Standaard schuldhulpverlening met wijkgerichte preventie- en vroegsignaleringstrajecten, om problematische schulden te voorkomen, financiële zelfredzaamheid te vergroten en de instroom in dure hulp te beperken.

Maatregel	Doel / Toelichting
Toegang tot langdurige indicaties in de Wmo voor mensen met een levenslange beperking.	Vermindert bureaucratie en geeft zekerheid.
Beheersbaar houden van jeugdzorg: terugbrengen naar gebruik door 1 op de 8 kinderen.	Maakt de zorg toekomstbestendig en gericht op degenen die het echt nodig hebben.
Invoeren inkomensafhankelijke bijdrage voor Wmo zodra mogelijk.	Houdt ondersteuning toegankelijk voor wie het echt nodig heeft.
Samenwerking tussen zorgaanbieders versterken, minder versnippering.	Zorgt voor effectievere en toegankelijke zorg.
Normalisering sociaal domein.	Erkennen dat niet alles zorg is en inwoners én professionals ruimte geven voor gewone ondersteuning (buurtnetwerken, praatcafés) om veerkracht te versterken en bureaucratie terug te dringen.
Invoering van gerichte inkomensondersteuning voor de laagste inkomens boven de bijstandsnorm, gekoppeld aan bestaande regelingen zoals de Rotterdampas.	Voorkomt een forse armoedeval door aan te sluiten op de huidige inkomensgrenzen van gemeentelijke regelingen en biedt maatwerk aan kwetsbare huishoudens zonder een generieke verhoging naar 130% van de bijstandsnorm.
Investeren in laagdrempelige inlooplekken en maatwerkvoorzieningen.	Biedt ondersteuning dichtbij huis, gericht op participatie.
Ondersteunen en uitbreiden van het Kindfonds en huiswerkbegeleiding.	Doorbreekt intergenerationele armoede en vergroot kansen.
Versterken van informele netwerken en sociaal kapitaal, faciliteren van buurtcoaches.	Ondersteunt informele netwerken, versterkt eigen kracht en laat inwoners samen oplossingen bedenken voordat er professionele zorg nodig is.

2.6 De kracht van een verbonden Gouda

Gouda is thuiskomen in een stad waar mensen zich verbonden voelen met elkaar. De sociale basis wordt gedragen door vrijwilligers, actieve bewoners en verenigingen. Hun inzet is onmisbaar: zij zorgen voor samenhang in de wijken, versterken gemeenschapszin en bieden steun waar dat nodig is. Voor D66 Gouda is deze inzet het fundament van een vrije samenleving. Vrijheid krijgt pas betekenis als je weet dat je er niet alleen voor staat.

Vrijwilliger zijn doe je niet voor het geld, maar om iets bij te dragen aan elkaar en aan onze stad. Wij willen laten zien, merken en voelen dat we die bijdrage zien en waarderen. Dat doen we niet door financiële beloning, maar door vrijwilligers en organisaties zoveel mogelijk te ondersteunen in hun werk en door drempels weg te nemen. Zo bouwen we aan een sterke sociale basis waarin iedereen mee kan doen.

Maatregel	Doel / Toelichting
Actief promoten van vrijwilligerswerk onder jongeren en via werkgevers; organiseren van een jaarlijks vrijwilligersfeest.	Vergroot zichtbaarheid, waardering en betrokkenheid bij vrijwilligerswerk.
Investeren in een sterk vrijwilligersplatform.	Maakt het makkelijker vraag en aanbod van vrijwilligerswerk bij elkaar te brengen.
Vereenvoudigen van subsidieaanvragen, VOG-procedures en het beperken van gemeentelijke lasten voor verenigingen.	Verlaagt drempels zodat organisaties zich op hun kerntaak kunnen richten.
Toegankelijke scholing en ondersteuning voor vrijwilligers en bestuurders.	Versterkt deskundigheid en continuïteit binnen organisaties.
Meerjarige afspraken over subsidies en ondersteuning.	Biedt stabiliteit en zekerheid voor vrijwilligersorganisaties.
Heldere afspraken over de balans tussen vrijwilligers en beroepskrachten.	Voorkomt overbelasting en waarborgt kwaliteit van zorg en ondersteuning.

Hoofdstuk 3: Toekomst! Onderwijs en Gezondheid

Gouda is thuiskomen – en dat begint al bij het opgroeien. Ieder kind verdient een goede start, goed onderwijs en gelijke kansen om zich te ontwikkelen. Of je nu op school zit, sport in de wijk, recreëert in het Goudse groen of ondersteuning nodig hebt in de zorg: iedereen moet kunnen meedoen. Daarom zet D66 in op preventie, gezondheid en toegankelijkheid – fysiek, mentaal én sociaal.

Een leefbare stad is ook een gezonde stad. Dat betekent ruimte voor beweging, schone lucht, voldoende groen en water in de buurt en voorzieningen die voor iedereen bereikbaar zijn. Onderwijs, sport en zorg zijn voor ons geen losse beleidsterreinen, maar met elkaar verbonden fundamenten van kansengelijkheid. Toerisme en recreatie versterken de stad als plek waar mensen graag zijn – inwoners én bezoekers. Hierbij blijven we de blik naar buiten houden en zoeken samenwerking en verbinding binnen de regio. Zo maken we Gouda tot een open stad waar je jezelf kunt zijn, jezelf kunt ontwikkelen en volwaardig kunt leven.

3.1 Onderwijs en Ontwikkeling: Investeren in Talent

Onderwijs vormt de sleutel tot persoonlijke vrijheid en maatschappelijke samenhang. In een sociaal-liberale samenleving als Gouda betekent thuiskomen ook dat iedereen de kans krijgt zijn of haar talent te ontwikkelen. Gelijke toegang tot onderwijs en ontwikkeling is essentieel voor het benutten van ieders talenten. Elk kind verdient een eerlijke start en elk talent moet de ruimte krijgen om te groeien, ongeacht afkomst of achtergrond.

Onze droom voor Gouda is een stad waarin leren niet stopt bij het klaslokaal, maar waarin leren een levenslange reis is die mensen in staat stelt om zich aan te passen, te groeien en hun dromen waar te maken. In Gouda bieden we ruimte voor talentontwikkeling op alle gebieden: praktische vaardigheden en cognitieve ontwikkeling, maar ook culturele, sportieve en technologische talenten krijgen de ruimte om te groeien en te bloeien. We investeren in voorzieningen die samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, jeugdzorg en sport versterken, zodat kinderen in een veilige en stimulerende omgeving kunnen opgroeien.

Thuiskomen in Gouda betekent dat elk kind zichzelf mag zijn en zijn of haar eigen pad kan volgen. We bouwen aan een stad waar scholen toegankelijk, veilig en toekomstgericht zijn. Waar brede scholen ruimte bieden voor creativiteit en ondernemerschap. Waar scholen, kinderopvang en buurtvoorzieningen samenwerken om kinderen kansen te bieden, niet alleen binnen de schooluren, maar ook daarbuiten.

Segregatie in het onderwijs vormt een belangrijke uitdaging voor sociale samenhang in Gouda. Daarbij erkennen wij de grondwettelijke vrijheid van schoolkeuze als essentieel uitgangspunt; iedere ouder en leerling mag zelf bepalen welke school het beste past. Tegelijkertijd omarmen wij de uitgangspunten van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) waarbij clustering van scholen gericht is op verbinding en ontmoeting. Nieuwe onderwijsinitiatieven moeten passen binnen deze visie en bijdragen aan een gevarieerd en inclusief aanbod. D66 beoordeelt met een positieve grondhouding initiatieven voor vestiging van een Islamitische VO school die aansluit op de behoefte in de stad en gemeenschap. We ondersteunen schooloverstijgende projecten en faciliteiten waarin leerlingen van verschillende scholen actief samenwerken en elkaar leren kennen, om zo segregatie tegen te gaan en het gezamenlijke burgerschap te versterken.

We scherpen onze ambitie aan om de onderwijsstad van de regio te worden, waarin optimale ontplooiing centraal staat: onderwijs dat niet alleen kennis overdraagt, maar ook burgerschap versterkt en ruimte biedt voor een rijke schooldag met cultuur, sport en techniek als vanzelfsprekende onderdelen. In Gouda investeren we in een breed aanbod op alle niveaus – van praktische vakopleidingen en beroepsonderwijs tot theoretische en academische programma's – en blijven we op koers met het Integraal Huisvestingsplan voor toekomstbestendige faciliteiten. Door de clustering van scholen te richten op verbinding en ontmoeting en nieuwe initiatieven te laten passen binnen deze visie, bevorderen we samenwerking tussen Campus Gouda, het MBO en het bedrijfsleven en ondersteunen we schooloverstijgende projecten. Zo creëren we doorlopende leerlijnen en een inclusief leerklimaat waarin ieder talent telt en elke Gouwenaar de kans krijgt zich te ontwikkelen en zich thuis te voelen.

Maatregel	Doel / Toelichting
Investeren in de bekendheid van brede scholen, weekendscholen en zomeracademies.	Vergroot ontwikkelkansen voor kinderen en bestrijdt kansenongelijkheid.
Voortzetten van de uitvoering van de Goudse Onderwijsagenda en het Nationaal Programma Onderwijs.	Ondersteunt het herstel van corona-achterstanden en geeft extra kansen aan kwetsbare groepen.
Versterken van voorschoolse educatie en samenwerking tussen kinderopvang en onderwijs.	Gelijke kansen vanaf de start en vroegtijdige aanpak van taalachterstanden.
Investeren in duurzame, gezonde en toekomstbestendige schoolgebouwen (volgens Integraal Huisvestingsplan - IHP).	Verbeterde ventilatie, verduurzaming en een gezonde leeromgeving voor ieder kind.
Versterken samenwerking Campus Gouda, MBO en HBO.	Betere aansluiting van onderwijs op arbeidsmarktkansen in de regio.
Bevorderen van innovatief onderwijs en techniekonderwijs.	Voorbereiden op de banen van morgen via techniek werkplaatsen en living labs.
Verminderen van vroegtijdige schooluitval.	Begeleidingstrajecten en flexibel onderwijsaanbod geven jongeren meer kansen.
Aanpakken van laaggeletterdheid en versterken digitale vaardigheden.	Maakt volwaardig burgerschap mogelijk voor iedereen.
Stimuleren van volwasseneneducatie en een leven lang leren.	Blijven ontwikkelen gedurende het hele leven, voor iedereen.
Veilig maken van schoolomgevingen en vergroening van schoolpleinen.	Gezonde, uitnodigende plekken creëren om te leren en te spelen.
We koppelen kinderopvang aan scholenclusters in de wijken.	Flexibele en bereikbare opvang, versterken van de doorgaande ontwikkelingslijn van 0–12 jaar en bevorderen van een soepele overgang van opvang naar basisonderwijs.

3.2 Economie en werkgelegenheid

Thuiskomen betekent voor D66 Gouda niet alleen een veilige en warme leefomgeving, maar ook een plek waar je met jouw talenten en ideeën kunt groeien. Ondernemers creëren banen, brengen innovatie en zorgen dat onze stad veerkrachtig blijft. Vanuit onze sociaal-liberale overtuiging zien we hen als motor van onze gemeente en geven we hen de ruimte om te ondernemen, terwijl we tegelijkertijd zorgen voor heldere kaders en betrouwbare ondersteuning waar dat nodig is. Gouda kent een grote variëteit aan ondernemingen, allen met eigen mogelijkheden om te groeien en met eigen voorwaarden om succesvol te kunnen zijn. D66 koestert die diversiteit, of het nu om bedrijven gaat die van generatie op generatie zijn doorgegeven, of om verse start-ups. D66 wil één loket voor ondernemers bij contact met de gemeente en versnelling van vergunningprocedures waar mogelijk. We gaan daarbij uit van een ja-mits houding, niet van nee-tenzij. Zo ontstaat een economisch klimaat waarin bedrijven kunnen floreren en bijdragen aan een stad waarin iedereen zich thuis voelt

Innovatie en samenwerking vormen de motor van een toekomstbestendige Goudse economie. We verbinden ondernemende geesten met kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners, en bieden ruimte voor experimenten in slimme mobiliteit, circulaire productie en digitale dienstverlening. Open data en moderne infrastructuur – zoals coworking-ruimtes en glasvezel – zorgen dat nieuwe ideeën snel tot uitvoering komen, verspreid over alle wijken. Jaarlijkse evenementen zoals hackathons en een bruisend start-up festival brengen ondernemers, investeerders en bewoners bij elkaar, versterken het netwerk en zetten succesvolle pilots om in gloednieuwe groeikansen voor iedereen.

Een sterke economie gaat hand in hand met een inclusieve arbeidsmarkt. Werk biedt zingeving, zekerheid en versterkt onze samenhang als gemeenschap. Daarom investeren we in maatwerktrajecten voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, in leerwerkplekken bij zowel innovatieve bedrijven als sociale ondernemingen, en in versnelde integratie- en taalcursussen voor (arbeids)migranten. Ondernemers spelen hierin een sleutelrol: zij geven stages, begeleiden leerlingen en dragen bij aan scholingsprogramma's. Door nauwe afstemming tussen onderwijsinstellingen en werkgevers sluiten opleidingen helder aan op de vraag van de markt, zodat elke Gouwenaar de kans krijgt om mee te doen, door te groeien én bij te dragen.

Gouda is onderdeel van een dynamische regio; lokale kracht vermenigvuldigt zich door samenwerking met buurgemeenten. Gezamenlijke investeringen in duurzame energie, zero-emissie logistiek en woningbouw leveren schaalvoordelen op en versterken de regionale economie waarin onze ondernemers floreren. Tegelijkertijd blijven we oog houden voor de eigenheid van onze wijken en de specifieke behoeften van ondernemers in elke sector. Transparant financieel beleid met voorspelbare lasten en duurzaamheids-incentives geeft bedrijven en inwoners vertrouwen om te investeren in de toekomst. Zo bouwen we samen aan een circulaire economie waarin ondernemerschap, inclusie en milieu in balans zijn.

Gouda is als gemeente zelf ook opdrachtgever voor meerdere sectoren, waaronder zorg en onderwijs. Sectoren die kampen met capaciteitsproblemen en waar wij toekomst zien voor ondernemers om te groeien willen we graag stimuleren. We willen bedrijven die stageplekken bieden voor onze Goudse studenten voordeel geven in aanbestedingen. Of op andere manieren zorgen dat schaarse kennis hier wordt opgedaan en vastgehouden.

Maatregel	Doel / Toelichting
Eén-loket ondernemersdienstverlening.	Uitgangspunt voor elke ondernemer: via één digitaal en fysiek aanspreekpunt snelle toegang tot vergunningen, gemeentelijke regelingen, financiering en netwerkcontacten.
Flexibele digitale vergunningprocedures met doorlooptijdgarantie.	Minimale administratieve rompslomp en zekerheid over wanneer een project kan starten of uitbreiden.
Prestatieafspraken met KvK en lokale banken voor ondernemerskrediet.	Betaalbare leningen en kredietlijnen, ook voor innovatieve en sociale ondernemingen, zonder onnodige extra borgstellingen.
Jaarlijks start-up festival en hackathons.	Eén evenement waarin jonge ondernemers pitchen, confronteren met investeerders en samen pilots opzetten voor slimme, duurzame oplossingen.
Open data-platform voor ondernemers en onderzoekers.	Toegang tot gemeentelijke data (verkeersstromen, demografie, vergunningen) voor nieuwe diensten in mobiliteit, detailhandel en circulaire economie.
Gratis coworking-ruimtes en glasvezel op bedrijventerreinen.	Directe ondersteuning voor starters en zzp'ers, met professionele werkplekken, netwerkbijeenkomsten en snelle internetverbinding.
Gecapte uitbreiding deelmobiliteit en publieke laadinfrastructuur.	Helder lokaal beleid voor deelfietsen, deelauto's en laadpunten, zodat ondernemers en hun klanten duurzaam én flexibel kunnen reizen.
Emissievrije distributiehubs in samenspraak met binnenstadsondernemers opzetten op regionaal bedrijventerrein.	Concreet: zero-emissie terminal aan de stadsrand, gekoppeld aan elektrische stadsdistributie en cargo-fietsen om de binnenstad bereikbaar te houden.
Diftar voor bedrijfsafval met duurzaamheidskorting.	Afvalbetaling naar gebruik, gecombineerd met korting voor wie kan aantonen dat hij recycleert en circulair produceert.
Geen lokale lastenstijging boven inflatie.	Ondernemers verdienen financiële voorspelbaarheid: D66 zet in op het niet laten stijgen van de lasten voor onze ondernemers boven de inflatie.
Stageplekken ontwikkeling voor werkgevers meenemen in aanbestedingen.	Leeromgevingen ontwikkelen voor studenten en kennis ontwikkelen in de regio voor een langdurige economische ontwikkeling.
We zetten in op een Regionaal Omgevingsprogramma Werklocaties teneinde bedrijventerreinen slimmer te benutten en samen in te zetten op de ontwikkeling van Gouwepark II en Rijnhoek II.	Ruimte voor bedrijvigheid en slimmer benutten. Gezien de ruimtelijke schaarste is het van grote urgentie hierin regionaal sterker samen op te trekken en in samenhang te kijken naar bedrijvigheid, kantoren, land/tuinbouw en retail. Op termijn is transformatie van Goudse Poort en Gouwestroom naar woon-werklocaties mogelijk, mits regionaal voldoende ruimte bestaat.

3.3 Gouda als hart van de Regio

Thuiskomen in Gouda betekent ook profiteren van sterke verbindingen met de regio. We stemmen woningbouwopgaven regionaal af, zetten duurzame energieprojecten gezamenlijk op en bundelen onderwijs- en zorgcapaciteit over gemeente-grenzen heen. Tegelijkertijd herzien we onze strategie voor bedrijventerreinen: in regionaal verband ontwikkelen we nieuwe, regionale bedrijventerreinen die de economische motor van Midden-Holland vormen, zodat we bestaande terreinen zoals Goudse Poort en Gouwestroom kunnen herontwikkelen tot woningbouwlocaties.

Samen met buurgemeenten versterken we de positie van Midden-Holland als innovatieve en toekomstbestendige regio, ook op het gebied van recreatie, voorzieningen en economie. We blijven ons inzetten om het Groene Hart groen te houden, in samenwerking met Alphen aan den Rijn, Woerden, het Rijk en de provincie, en werken aan een regionaal investeringsprogramma waarin verdichting, verduurzaming en verbondenheid hand in hand gaan.

In ons toekomstbeeld is Gouda een actieve, betrouwbare en vooruitstrevende partner. We staan voor eerlijke samenwerking, waarbij solidariteit hand in hand gaat met het bewaken van onze eigen identiteit en ambities. Zo maken we van Gouda niet alleen een fijne thuisstad, maar ook een stad die haar kracht deelt en versterkt in de regio.

Maatregel	Doel / Toelichting
Investeren in sterke regionale samenwerking met duidelijke doelen en verantwoordelijkheden.	Zorgt voor effectieve oplossingen op het gebied van wonen, zorg, duurzaamheid en mobiliteit.
Gezamenlijke regie voeren op woningbouwopgaven in Midden-Holland.	Regionaal voldoende betaalbare woningen realiseren, inclusief in Gouda.
Actief bijdragen aan de regionale energietransitie.	Gezamenlijk investeren in duurzame energieopwekking en infrastructuur.
Regionale samenwerking in de zorg versterken voor een efficiënte en betaalbare zorginkoop.	Betere kwaliteit van zorg, minder versnippering.
Versterken van de rol van Gouda als centrumstad voor onderwijs en innovatie.	Ondersteunen van Campus Gouda en kennisontwikkeling rond zorg, technologie en bodemdaling.
Actief inzetten op regionale spreiding van opvang voor asielzoekers en arbeidsmigranten.	Solidariteit en draagvlak bevorderen.
Uitbouwen van de samenwerking in toerisme, cultuur en erfgoed met steden als Delft, Dordrecht en Leiden.	Gouda versterken als regionale trekpleister.
Heldere communicatie richting inwoners over regionale keuzes en voordelen.	Transparantie en draagvlak vergroten.
Met ondernemerskoepels en regio in (strategisch) gesprek te gaan over soort bedrijvigheid dat we in toekomst nog willen.	Zo brengen we de gewenste toekomstige bedrijvigheid in kaart, stimuleren we kansrijke sectoren en versterken we de regionale economie, werkgelegenheid en samenwerking.

3.4 Kunst, Cultuur en Erfgoed

Gouda is thuiskomen in een stad die rijk is aan verhalen, creativiteit en gedeelde geschiedenis. Kunst en cultuur zijn onmisbare elementen in een vrije samenleving: zij verbinden, dagen uit en geven ruimte aan nieuwe perspectieven. In onze sociaal-liberale visie is toegang tot kunst en cultuur een recht, geen luxe.

Onze toekomstvisie voor Gouda is een stad waarin cultuur én erfgoed overal zichtbaar en beleefbaar zijn, in alle wijken en voor iedereen. Met toonaangevende instellingen – van de openbare bibliotheek en het cultuurhuis tot de schouwburg, filmhuis en cinema – biedt Gouda een rijk palet aan kunst en verhalen. De bibliotheek is een huiskamer voor kennis, ontmoeting en digitale vaardigheden; het cultuurhuis verbindt amateurgezelschappen en professionele makers; de schouwburg brengt zowel klassiek repertoire als vernieuwende producties; en het filmhuis en de cinema verrijken ons met films en documentaires.

Grote evenementen als Festival de Verwondering en Gouda bij Kaarslicht vierten onze creatieve kracht en trekken duizenden bezoekers uit binnen- en buitenland. Daarnaast zijn er tal van kleinere initiatieven – wijkkunstprojecten, pop-up tentoonstellingen en community-theatervoorstellingen – die we als trots van de stad koesteren. Ze vormen ontmoetingsplekken voor jong en oud en voor alle communities, en zorgen dat er altijd iets te beleven valt.

We zijn trots op de ambitieuze verbouwing en herbestemming van het Stadhuis, en investeren structureel in een aantrekkelijk cultuureducatieprogramma. Daarbij wordt ingezet op samenwerking tussen de Stichting Stadhuis en de andere organisaties op de cultuurhistorische as.

Cultuur en erfgoed doen meer dan een thuisgevoel geven; ze vormen de brug naar ons verleden en verbinden ons met elkaar. Ons erfgoed is de drager van onze gedeelde geschiedenis en een plek waar Gouwenaars van alle achtergronden elkaar ontmoeten. Door onze historische locaties toegankelijk te maken – met laagdrempelige rondleidingen, interactieve routes en evenementen voor jong en oud – creëren we levendige huiskamers waarin we samen verhalen ophalen, vierten en doorgeven aan volgende generaties. Door samen geschiedenis te herdenken en nieuwe kunstvormen te omarmen, versterken we onze lokale identiteit en bouwen we aan een toekomst waarin elke Gouwenaar zich écht thuis voelt.

Maatregel	Doel/toelichting
Investeren in kunst- en cultuurprojecten in alle wijken.	Cultuur dichtbij brengen voor elke Gouwenaar en drempels verlagen, niet alleen in de binnenstad.
Stimuleren van amateurkunst en lokale festivals via wijkgerichte platforms.	Ruimte bieden aan zelfstandig cultureel initiatief en talentontwikkeling.
Versterken van cultuureducatie en participatie via scholen en wijkprojecten.	Kinderen en jongeren vroeg in contact brengen met kunst en erfgoed.
Gezamenlijke meerjarige strategische ondersteuning van de C4-instellingen.	C4-partners (theater, muziek, beeldende kunst, film) verbinden en hun aanbod breder verspreiden, en meerjarig het comfort bieden om continuïteit en kwaliteit te borgen.
Renovatie en doorontwikkeling van het museum en de collectie.	Het museum toekomstbestendig maken en de collectie toegankelijk maken voor alle inwoners.
Uitbreiden en programmeren van cultuur als wijkgerichte voorziening.	Breed cultureel aanbod ook buiten avonduren en buiten de binnenstad.
Bibliotheken versterken als culturele ontmoetings- en leercentra in elke wijk.	Laagdrempelige toegang tot kennis, digitale vaardigheidstraining en maatschappelijke programma's.
Onderhoud, verduurzaming en herbestemming van monumenten en erfgoed.	Erfgoed duurzaam behouden, beleefbaar maken en een bestemming geven die bijdraagt aan levendigheid.
Organiseren van stadsbrede evenementen in samenwerking met het Ondernemersfonds.	Vergroten van toeristische en culturele beleving, stimuleren van lokale economie en gemeenschapsgevoel.
Publieke bewustwording en dialoog over onze gedeelde geschiedenis, ruimte geven voor vieren en herdenken, bijvoorbeeld Ketikoti en lustrumviering 5 mei.	Openbare ruimte en programma's gebruiken om verleden te belichten, inclusief te blijven leren en verbinden.
Onnodige administratieve lasten voor culturele instellingen wegnemen, terwijl noodzakelijke administratie eenvoudig en duidelijk blijft.	Geeft culturele organisaties meer ruimte om zich te richten op hun inhoudelijke bijdrage aan de stad.

3.5 Een Gezonde Stad

Gouda is thuiskomen in een stad die uitnodigt tot gezond leven. In onze sociaal-liberale visie betekent gezondheid meer dan de afwezigheid van ziekte: het is de mogelijkheid om actief deel te nemen aan de samenleving, om je talenten te benutten en om vol vertrouwen vooruit te kijken. Een gezonde stad geeft mensen de ruimte om zichzelf fysiek, mentaal en sociaal te ontwikkelen.

Onze toekomstvisie voor Gouda is een stad waarin bewegen, ontmoeten en ontspannen vanzelfsprekend zijn. We investeren in beweegvriendelijke wijken met veilige wandel- en fietspaden, openbare sportvoorzieningen en voldoende groene ruimtes. Schoolpleinen worden vergroend en uitnodigend gemaakt, zodat kinderen spelenderwijs actief zijn en zich verbonden voelen met hun omgeving. Zwemmen in schone singels en sporten in de buurt dragen bij aan een gezonde levensstijl voor iedereen.

Thuiskomen in Gouda betekent dat je leeft in een omgeving die gezondheid stimuleert. We zetten stevig in op sport, bewegen en preventie: via een sterk en gelijkwaardig speelveld (Level Playing Field) voor maatschappelijke organisaties zoals sportverenigingen, via gezonde voeding op scholen en in de wijk, en via voorlichting over mentale gezondheid. We ondersteunen initiatieven die gezonde keuzes makkelijk en aantrekkelijk maken, van beweegprogramma's voor senioren tot buurtmoestuinen en rookvrije speeltuinen. Dit vanuit de visie dat inzet op preventie niet alleen gezondheidsverschillen vermindert, maar ook de sociale cohesie verhoogt, en daarmee het algemeen welzijn in de stad. Daarnaast pleiten wij voor een stookverbod bij ongunstige luchtkwaliteit, naar Amersfoorts voorbeeld. Sinds oktober 2024 geldt daar een verbod op houtstook bij code oranje en rood om fijnstof te reduceren, met handhaving door de gemeente op basis van meldingen bij overlast. Zo waarborgen we schone lucht en beschermen we de gezondheid van alle Gouwenaaars.

In ons toekomstbeeld is gezondheid verweven met alle aspecten van beleid. We koppelen het Preventieakkoord nadrukkelijk aan sport, onderwijs en ruimtelijke ontwikkeling. We investeren in schone lucht, verminderen geluidsoverlast en maken werk van klimaatadaptatie om hitte en wateroverlast tegen te gaan. Zo bouwen we aan een Gouda waarin iedereen de kans krijgt om gezond en gelukkig te leven, en waarin thuiskomen betekent dat je woont in een stad die jou en toekomstige generaties centraal stelt.

Maatregel	Doel / Toelichting
Versterken van een gelijkwaardig, divers en duurzame infrastructuur en samenwerkend netwerk van sport- en beweegaanbieders.	Gezonde verenigingen en diversiteit aan (langdurig) beweegaanbod waarbij sociale cohesie zorg draagt voor verbinding.
Versterken van de preventieve inzet in het sociaal domein.	Gezondheid bevorderen door sport, onderwijs en welzijn met elkaar te verbinden.
Uitvoeren van het Goudse Preventieakkoord met extra aandacht voor kwetsbare groepen.	Gericht op het verminderen van gezondheidsverschillen.
D66 is voorstander van een goed bereikbare coffeeshop buiten de binnenstad.	Van oudsher zitten alle coffeeshops in de binnenstad. Gezien de verkeersoverlast en de ambities rond een autoluwe binnenstad willen we een coffeeshop die goed bereikbaar is toevoegen, zodat bezoekers per auto niet de binnenstad in hoeven.

Maatregel	Doel / Toelichting
Investeren in beweegvriendelijke en duurzame openbare ruimte.	Realiseren van veilige fiets- en wandelpaden, buitenfitnessplekken en skatevoorzieningen.
Stimuleren van gezonde voeding en een gezonde Goudse leefomgeving.	Ondersteunen van initiatieven zoals gezonde school- en verenigingskantines, stimuleren van lokale voedselsystemen, een Goudse gezonde voedingpas en een gezond & duurzaam voedselconvenant die een Goudse omgeving creëert die gezonde keuzes stimuleert.
Vergroening van versteende wijken en schoolpleinen.	Straten, pleinen en schoolpleinen vergroenen gericht op verkoeling en ontmoeting.
Inzetten op individuele en flexibele sportmogelijkheden.	Watertappunten, buitenfitness en bootcampfaciliteiten aanleggen in parken.
Continueren en uitbreiden van het Volwassenenfonds Sport & Cultuur.	Sport en cultuur bereikbaar maken voor mensen met een kleine beurs.
Lobby voortzetten voor schone lucht en tegen geluidsoverlast.	Minder overlast door houtstook en vliegverkeer.
Nadrukkelijke inzet op natuureducatie en vergroening voor gezondheid.	Initiatieven stimuleren om kinderen en volwassenen bewuster te maken van natuur en gezondheid.

3.6 Binnenstad, erfgoed, monumenten en leegstand

Erfgoed maakt Gouda herkenbaar en uniek. De uitstraling van de stad is daarnaast ook afhankelijk van staat van oudere panden en het gebruik daarvan. D66 Gouda ziet erfgoed niet alleen als behoud van het verleden, maar als bouwsteen voor de toekomst. We ontwikkelen een integrale erfgoedvisie in de Omgevingsvisie, waarin naast monumenten ook archeologie, stadsgezichten en tradities een plek krijgen. Vrijwilligers en erfgoedverenigingen zijn onmisbaar en verdienen structurele ondersteuning. We zetten actief in op herbestemming van leegstaande monumenten zoals kerken en industriële panden voor nieuwe woon-, werk- en culturele functies. Ook stimuleren we de verduurzaming van monumenten, zodat cultureel erfgoed bestand is tegen klimaatverandering en bodemdaling. Erfgoededucatie krijgt een prominente rol op scholen en in wijken, zodat jongeren hun stad beter leren kennen. Zo wordt erfgoed een verbindende kracht tussen verleden, heden en toekomst.

De binnenstad is het middelpunt van een aantrekkelijk Gouda en van een aantrekkelijke regio. Niet alleen door het monumentaal karakter, maar juist ook door het gebruik dat van de binnenstad wordt gemaakt. Het is niet alleen het Goudse uithangbord, maar ook een plek waar wordt geleefd, gevierd en ondernomen. Het succes ervan wordt gecreëerd door bewoners, culturele organisaties en ondernemers. Dit succes willen we, samen met deze groepen, verder uitbouwen. Leegstand is hierbij één van de belangrijkste aandachtspunten. Leegstand zorgt voor een rommelige uitstraling die minder uitnodigt om de stad te bezoeken. De opkomst van online winkelen na Corona laat ons zien dat we anders moeten kijken naar de winkelstraten en de mogelijkheden voor nieuwe ondernemers, maar met de juiste spelregels.

Maatregel	Doel / Toelichting
Opstellen integrale erfgoedvisie in de omgevingsvisie.	Geeft richting en bescherming aan monumenten, archeologie en tradities; versterkt identiteit van de stad.
Pop-up winkels als middel tegen leegstand toestaan met duurzaam karakter.	Versterkt de duurzame uitstraling van de binnenstad, trekt bewuste consumenten aan, en voorkomt dat straten, zoals de Kleiweg, een “discount-weg” worden.
Leegstand tegen gaan door benutten van lege winkelpanden voor kunstenaars locaties.	Geeft de winkelstraten een creatieve, charmante en unieke uitstraling; trekt bezoekers en toeristen; ondersteunt lokale makers en cultuur.
Tijdelijke flex- en studieplekken in leegstaande panden stimuleren.	Voegt werk-/studieplekken toe en vergroot levendigheid en leefbaarheid.
Gemeentelijke steun voor uitstraling van panden (authentiekere gevels en aanpak leegstaande panden).	Verhoogt de aantrekkelijkheid en beleving van de straat, versterkt identiteit en historische waarde van de binnenstad, vergroot de kans op verhuur/verkoop winkelpanden.